

UZASADNIENIE

Konwencja o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, zawarta dnia 19 października 1996 r., przygotowana przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego – zwana dalej Konwencją – ma zastąpić w stosunkach między umawiającymi się państwami Konwencję dotyczącą uregulowania opieki nad małoletnimi, sporządzoną w Hadze dnia 12 czerwca 1902 r. (Dz. U. z 1929 r. Nr 80, poz. 596) oraz Konwencję o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich, sporządzoną w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 106, poz. 519).

Konwencja jest instrumentem prawnym, który w sposób kompleksowy w stosunku do wcześniejszych konwencji reguluje materię ochrony dzieci.

Konwencja weszła w życie w dniu 1 stycznia 2002 r. Stronami Konwencji są obecnie: Republika Albanii, Republika Armenii, Związek Australijski, Republika Bułgarii, Republika Czeska, Republika Ekwadoru, Republika Estońska, Republika Litewska, Republika Łotewska, Królestwo Marokańskie, Księstwo Monako, Republika Słowacka, Republika Słowenii, Ukraina, Republika Węgierska.

Zgodnie z decyzją (2003/93/WE) z dnia 19 grudnia 2002 r. Rady Unii Europejskiej upoważniającą państwa członkowskie, w interesie Wspólnoty, do podpisania Konwencji, podpisały ją w dniu 1 kwietnia 2003 r. wszystkie państwa wchodzące wówczas w skład Unii Europejskiej (Republika Austrii, Królestwo Belgii, Królestwo Danii, Królestwo Hiszpanii, Republika Finlandii, Republika Francuska, Republika Grecka, Irlandia, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Federalna Niemiec, Republika Portugalska, Królestwo Szwecji, Republika Włoska i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej; Królestwo Niderlandów podpisało Konwencję dnia 1 września 1997 r.). Rzeczpospolita Polska podpisała Konwencję w dniu 22 listopada 2000 r.

Ponadto Konwencję podpisały także: Konfederacja Szwajcarska (dnia 1 kwietnia 2003 r.), Republika Cypryjska (dnia 4 października 2003 r.) oraz Republika Chorwacji (dnia 20 października 2008 r.).

Wniosek o ratyfikację powyższej Konwencji został poddany uzgodnieniom międzyresortowym już w 2004 r., jednakże wobec przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do

Unii Europejskiej procedura ratyfikacyjna została wstrzymana z powodu braku upoważnienia Rady Unii Europejskiej dla państw członkowskich do ratyfikacji Konwencji, z uwagi na istniejący spór między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a Królestwem Hiszpanii dotyczący stosowania Konwencji na terytorium Gibraltaru. Przedmiot Konwencji częściowo należy do wyłącznych kompetencji Wspólnoty Europejskiej, zatem nie była możliwa jej ratyfikacja przez państwa członkowskie bez uprzedniego upoważnienia przez Wspólnotę Europejską. Z uwagi na fakt, iż materia regulowana Konwencją należy do zagadnień objętych I filarem Unii Europejskiej, rządzącym się specjalnym reżimem wspólnotowym, mającym pierwszeństwo wobec prawa krajowego państw członkowskich, państwa te nie posiadają kompetencji do ratyfikacji bez uprzedniego upoważnienia WE. Decyzją (2008/431/WE) z dnia 5 czerwca 2008 r. (Dz. Urz. UE L 151 z 11.06.2008, s. 36) Rada Unii Europejskiej upoważniła niektóre państwa członkowskie do ratyfikacji Konwencji lub do przystąpienia do tej Konwencji w interesie Wspólnoty Europejskiej i upoważniła niektóre państwa członkowskie do złożenia oświadczenia w sprawie stosowania wewnętrznych zasad prawa wspólnotowego w tej dziedzinie.

Konwencja składa się z 63 artykułów zawartych w siedmiu rozdziałach: zakres zastosowania Konwencji, jurysdykcja, prawo właściwe, uznawanie i wykonywanie, współpraca, postanowienia ogólne, postanowienia końcowe.

Uwzględniając postanowienia Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 29 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527), w preambule Konwencji wskazano dobro dziecka jako podstawowe kryterium przy podejmowaniu konkretnych decyzji.

Zakres zastosowania Konwencji, określony w art. 1 – 4, jednoznacznie konkretyzuje pewne pojęcia, które w Konwencji z 1961 r. budziły wiele wątpliwości interpretacyjnych. Należy zwrócić uwagę na art. 2 Konwencji, który stanowi, iż ma ona zastosowanie do dzieci od momentu ich urodzenia do ukończenia przez nie 18. roku życia. Tym precyzyjnym sformułowaniem zastąpiono zastosowane w Konwencji z 1961 r. pojęcie „małoletni”, budzące wiele wątpliwości wobec różnego uregulowania tej kwestii w ustawodawstwach poszczególnych państw.

Nie oznacza to, że Konwencja wprowadza normę określającą osiągnięcie wieku 18 lat jako osiągnięcie „pełnoletności”. Konwencja ustala, że jej przepisy, w razie kolizji między ustawodawstwami, mają zastosowanie wobec dzieci do ukończenia tego wieku, nawet jeżeli w myśl prawa materialnego, któremu podlegają, uzyskały już pełną zdolność do czynności prawnych, bądź wskutek określenia pełnoletności poniżej tego wieku, bądź

z innych przyczyn emancypacji np. z powodu zawarcia związku małżeńskiego. Okoliczność ta jednak powinna być brana pod uwagę przez właściwy organ stosujący środki przewidziane w Konwencji. W stosunku do osób powyżej 18 lat, nawet jeżeli według prawa właściwego nie osiągnęły jeszcze pełnoletności, Konwencja nie ma zastosowania.

Ważne jest również wprowadzenie definicji pojęcia „odpowiedzialność rodzicielska” (art. 1 ust. 2). Nawiązując do wspomnianej wyżej Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, zdefiniowano pojęcie „odpowiedzialności rodzicielskiej” jako władzę rodzicielską lub wszelki inny podobny stosunek władzy, który określa prawa, uprawnienia i obowiązki rodziców, opiekunów lub innych przedstawicieli ustawowych w stosunku do osoby lub majątku dziecka.

Powyższa definicja stanowi rozszerzenie definicji zawartej w art. 18 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka „wspólnej odpowiedzialności rodziców za wychowanie i rozwój dziecka”, przyznając zarówno rodzicom jak i innym osobom, z mocy i na warunkach określonych przez ustawodawstwa poszczególnych państw, prawa, uprawnienia i obowiązki w zakresie opieki nad dzieckiem, jego rozwoju, kształcenia, określenia miejsca pobytu i pilnowania osoby dziecka, jak i jego majątku.

Konwencja określa także prawo właściwe dla odpowiedzialności rodzicielskiej, co oznacza, że zawarte w niej postanowienie (art. 16) stanowi wspólną normę kolizyjną wskazującą prawo materialne określonego państwa (miejsca zwykłego pobytu dziecka) bez konieczności badania norm kolizyjnych tego państwa.

Przy stosowaniu Konwencji z 1961 r. znaczne trudności sprawiało stosowanie pojęcia „środków ochrony”, które nie zostało bliżej określone. Obecna Konwencja, wprowadziła tylko przykładowo, ale dość obszernie wylicza w art. 3 środki zmierzające do ochrony osoby lub majątku dziecka. W celu ułatwienia przystąpienia do Konwencji przez państwa o znacznie odmiennych porządkach prawnych, zawarto w niej nie tylko instytucje znane ustawodawstwom państw europejskich lecz także państw o systemach religijnych (np. znana w państwach islamskich instytucja opiekuńcza zwana „kafala” – art. 3 lit. e).

Art. 4 zawiera wyliczenie, w którym wskazano rodzaje spraw wyłączonych z zakresu Konwencji. Część z wymienionych w tym artykule zagadnień nie stanowi o ochronie dziecka, część jest przedmiotem już obowiązujących konwencji międzynarodowych, a część dotyczy prawa publicznego. Najbardziej istotna zmiana w stosunku do Konwencji z 1961 r. dotyczy

uregulowania właściwości organów, tj. według terminologii polskiego Kodeksu postępowania cywilnego – jurysdykcji krajowej.

W art. 5 ustala się jurysdykcję ogólną organów państwa miejsca zwykłego pobytu dziecka, zmiana tego miejsca powoduje zmianę jurysdykcji.

Art. 6 i 7 precyzują jurysdykcję organów w sprawach dzieci uchodźców oraz dzieci bezprawnie uprowadzonych lub zatrzymanych, nie zmieniając ogólnej zasady określonej w art. 5.

Postanowienia art. 7 i 50 nawiązują do uregulowań zawartych w Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528 oraz z 1999 r. Nr 93, poz. 1085) i umożliwiają podjęcie stosownych środków w tej dziedzinie przez organy państw niebędących stronami tej Konwencji.

Istotną nowością Konwencji jest przewidziana w art. 8 i 9 jurysdykcja subsydiarna organów państw wymienionych w art. 8 ust. 2 w stosunku do jurysdykcji ogólnej wynikającej z art. 5 lub art. 6. Subsydiarność ta polega na możliwości przekazania rozpoznania sprawy przez organ właściwy według ogólnej zasady (miejsca zwykłego pobytu dziecka) organom państw określonych w art. 8 ust. 2 (obywatelstwa dziecka, znajdowania się majątku dziecka, prowadzącego postępowanie o rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa rodziców, ścisłych więzi z dzieckiem), jeżeli w konkretnej sprawie rozstrzygnięcie dotyczące dobra dziecka lub jego ochrony może być przez te organy lepiej zapewnione, i jeżeli państwo to wyrazi na przekazanie zgodę (art. 8 ust. 4).

Z kolei organy tego samego kręgu państw, którym mogłaby być przekazana właściwość na podstawie art. 8, są uprawnione z mocy art. 9 do wystąpienia do organów miejsca zwykłego pobytu dziecka z inicjatywą przekazania im sprawy, jeżeli uznają, że są w stanie lepiej ocenić w konkretnym przypadku dobro dziecka.

Taka konstrukcja subsydiarnej jurysdykcji krajowej nie jest znana polskim przepisom Kodeksu postępowania cywilnego, jednakże rozwiązania takie zawiera art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. Urz. UE L 338 z 23.12.2003, str. 1 – 29, polskie wydanie specjalne roz. 19, t. 06P, str. 243 – 271).

Konwencja zawiera również postanowienia o jurysdykcji przemiennej dotyczące właściwości organów państwa, w którym rozpoznaje się sprawę o rozwód lub separację, względnie unieważnienie małżeństwa rodziców dziecka, o ile zostały spełnione określone warunki (art. 10), właściwości do podjęcia koniecznych środków ochrony w wypadkach niecierpiących zwłoki (art. 11) oraz podejmowania środków ochrony o charakterze tymczasowym, których skuteczność jest ograniczona do terytorium danego państwa (art. 12).

Konwencja nie określa wprawdzie w sposób bardziej szczegółowy pojęcia „wypadków niecierpiących zwłoki” oraz „środków ochrony o charakterze tymczasowym”, jednakże intencją jej postanowień jest zarządzenie takiej sytuacji, w której odstępianie od normalnego, przewidzianego w art. 5 – 10 trybu jest uzasadnione obawą o wystąpienie nieodwracalnych szkód wobec osoby lub majątku dziecka z powodu np. choroby lub zagrożenia zniszczenia mienia, względnie podjęcia stosownych, ograniczonych czasowo i terytorialnie środków.

Omówione wyżej postanowienia rozdziału II, łącznie z przepisami o zawisłości sporu (art. 13) oraz o czasie trwania podjętych środków w przypadku zmiany właściwości organów (art. 14), stanowią całkowity i zupełny system unormowania jurysdykcji, wiążący państwa-strony Konwencji, jeżeli podlegające ochronie dziecko ma miejsce zwykłego pobytu na terytorium jednego z tych państw. Żadne z tych państw nie może więc stwierdzić swojej jurysdykcji w konkretnej sprawie, jeżeli nie jest ona uzasadniona postanowieniami Konwencji.

W rozdziale III zostały umieszczone normy kolizyjne dotyczące prawa właściwego, które powinno być stosowane na podstawie Konwencji.

W zakresie stosowanych środków ochrony obowiązuje zasada właściwości prawa tego państwa, którego organy dokonują rozstrzygnięcia w ramach jurysdykcji przyznanej na mocy postanowień rozdziału II (art. 15 ust. 1). Zasada stosowania przez organy rozstrzygające własnego prawa nie tylko pozwala na stosowanie prawa, które jest tym organom najlepiej znane, ale również ułatwia wykonywanie podjętych środków na terytorium państwa, w którym obowiązują. Zasada ta została sformułowana rygorystycznie, przewidując jednak możliwość wyjątkowego stosowania lub wzięcia pod rozwagę, o ile wymaga tego dobro dziecka, prawa innego państwa, z którym dana sytuacja ma ścisły związek (art. 15 ust. 2).

Normy kolizyjne dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej zostały zawarte w trzech artykułach, podporządkowując prawu miejsca zwykłego pobytu dziecka przyznanie i ustanie odpowiedzialności rodzicielskiej (art. 16), wykonywanie odpowiedzialności rodzicielskiej (art. 17) oraz jej odebranie (art. 18).

Niezwykle istotny, ułatwiający stosowanie prawa właściwego, jest przepis art. 21, który określa, że z zakresu tego prawa, w rozumieniu Konwencji, są wyłączone jego normy kolizyjne, co oznacza, iż prawo to jest stosowane wprost, a nie przez jego prawo prywatne międzynarodowe.

Przepis ten eliminuje stosowanie tzw. odesłania, chyba że zgodnie z art. 16 powinno być stosowane prawo państwa niebędącego stroną Konwencji.

W art. 22 zawarta została klauzula porządku publicznego nawiązująca do dobra dziecka.

Istotnym novum w Konwencji jest rozdział IV dotyczący uznawania i wykonywania środków zastosowanych zgodnie z jej postanowieniami. Rozwiązania przyjęte w tym rozdziale odpowiadają regulacjom wprowadzonym cytowanym wyżej rozporządzeniem Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

W rozdziale tym rozróżnia się uznanie (art. 23 – 25), stwierdzenie wykonalności lub rejestrację w celu wykonania (art. 26 i 27) oraz wykonanie (art. 28).

Art. 23 – 25 wprowadzają ogólną zasadę wzajemnego uznawania z mocy prawa środków podjętych przez organy umawiających się państw.

Uznawanie z mocy prawa oznacza, że nie będzie konieczne w innym państwie-stronie Konwencji przeprowadzenie postępowania o uznanie, chyba że osoba mająca w tym interes prawny wniesie o uznanie lub odmowę uznania środka zastosowanego w innym państwie.

Warunki uzasadniające możliwość udzielenia odmowy uznania są zawarte w art. 23 ust. 2. W przepisie tym zwraca się uwagę na możliwość odmowy uznania m. in. w przypadku, gdy środek został podjęty bez umożliwienia dziecku jego wysłuchania. Możliwość odmowy uznania z tej przyczyny nawiązuje do art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka. Odmowa uznania w tym przypadku będzie mogła mieć miejsce, jeżeli brak wysłuchania dziecka jest sprzeczny z istotnymi zasadami postępowania państwa, w którym przeprowadza się postępowanie o uznanie.

Istotne znaczenie ma także możliwość odmowy uznania, jeżeli jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa wezwanego (klauzula porządku publicznego – art. 23 ust. 2 pkt d), przy czym uwzględnić należy dobro dziecka.

Stwierdzenie wykonalności środka podjętego w innym umawiającym się państwie lub zarejestrowanie w celu jego wykonania jest poddane prawu państwa, w którym wykonanie ma nastąpić, a więc zależy od przeprowadzenia postępowania przewidzianego przez to prawo

(art. 26). W celu zapewnienia większej skuteczności podjętych środków Konwencja nakazuje zastosowanie prostych i szybkich procedur (art. 26 ust. 2).

Również wykonanie tych środków jest podporządkowane prawu wewnętrznemu państwa, którego organy je wykonują, z uwzględnieniem dobra dziecka (art. 28).

W rozdziale V są zawarte postanowienia (art. 29 – 37) nakładające obowiązek wyznaczenia organów centralnych oraz obowiązek ich współdziałania w celu jak najlepszej realizacji zadań konwencyjnych. Przedmiot i formy współpracy zostały uregulowane bardzo szczegółowo przy wykorzystaniu wniosków wynikających z funkcjonowania innych konwencji, a w szczególności Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę z dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 108, poz. 528 oraz z 1999 r. Nr 93, poz. 1085).

Koszty wynikające ze stosowania postanowień rozdziału V ponoszą w zasadzie organy centralne i inne właściwe organy publiczne umawiających się państw, nie jest jednak wykluczona możliwość żądania rozsądnych kosztów odpowiadających świadczonym usługom (art. 38).

W rozdziale VI zawierającym postanowienia ogólne są zamieszczone ważne uregulowania dotyczące m. in. ochrony danych osobowych (art. 41), poufności informacji (art. 42) i zwolnienia dokumentów od legalizacji (art. 43).

W art. 40 uregulowano możliwość wydawania zaświadczeń przez organy, które podjęły środki ochronne. Wydawanie zaświadczeń jest przewidziane w art. 591 § 1 K.p.c. w zakresie ustanowienia opiekuna i art. 604 K.p.c. w zakresie ustanowienia kuratora, a ponadto na wniosek uprawnionej strony, w art. 39 cytowanego wyżej rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003.

Zagadnienia związane ze stosowaniem Konwencji w państwach o systemie federalnym bądź niejednolitym systemie prawnym, tzw. klauzule federalne zostały zawarte w art. 46 – 49.

Stosunek niniejszej Konwencji do innych, dwustronnych i wielostronnych umów międzynarodowych określają art. 50 – 52. W art. 50 określono, iż Konwencja nie narusza Konwencji z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę i jej postanowienia mogą być także powoływane w celu uzyskania powrotu bezprawnie uprowadzonego lub zatrzymanego dziecka, względnie zorganizowania prawa do osobistej styczności. Natomiast art. 51 przewiduje zastąpienie, między umawiającymi się państwami przez niniejszą Konwencję, Konwencji z 1902 r. oraz z 1961 r.

Zgodnie zaś z art. 61 rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000, rozporządzenie to ma pierwszeństwo przed Konwencją „a) jeżeli dziecko ma zwykły pobyt na terytorium Państwa Członkowskiego; b) w kwestiach uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych przez właściwy sąd Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego, nawet gdy dziecko ma zwykły pobyt na terytorium państwa trzeciego, które jest stroną Konwencji”.

Konwencja oraz powyższe rozporządzenie obejmują swoim zakresem, w odniesieniu do odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci, ten sam rodzaj spraw mających na celu m. in. pieczę nad osobą i majątkiem dziecka, zarząd jego majątkiem, umieszczenie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczej itp., określone w art. 3 Konwencji oraz w art. 1 ust. 2 rozporządzenia. Porównując zakres uregulowań zawartych w obu instrumentach prawnych, należy wskazać na rozdział III Konwencji zawierający normy kolizyjne dotyczące prawa właściwego, które powinno być stosowane. Przyjęte w Konwencji rozwiązania są korzystne z uwagi na zasadę stosowania przez organy rozstrzygające własnego prawa. Szersze omówienie tego zagadnienia zostało zawarte powyżej (przy art. 15 – 22). Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 nie zawiera norm kolizyjnych dotyczących stosowania prawa właściwego.

Postanowienia końcowe, zgodne z dotychczasową praktyką stosowaną przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego, dotyczą wejścia w życie Konwencji, możliwości przystąpienia do niej, składania depozytariuszowi oświadczeń i zastrzeżeń przez nią przewidzianych, są zawarte w art. 57 – 63.

Omówiona wyżej Konwencja jest instrumentem prawnym, który w sposób kompleksowy reguluje materię międzynarodowej ochrony dzieci. Wniosek o jej ratyfikację jest więc uzasadniony, a z uwagi na jej zakres ratyfikacja powinna nastąpić w trybie przewidzianym w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., albowiem dotyczy praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji oraz spraw uregulowanych w ustawach np. Kodeks rodzinny i opiekuńczy i Kodeks postępowania cywilnego.

Konwencja zawiera przepisy samowykonalne i w związku z tym po jej ratyfikacji i ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw będzie stanowiła część krajowego porządku prawnego i będzie stosowana bezpośrednio (art. 91 ust. 1 Konstytucji). W związku z powyższym nie będzie konieczności zmian prawa wewnętrznego.

Wejście w życie Konwencji nie spowoduje nowych obciążeń finansowych oraz skutków gospodarczych, natomiast ustanowi gwarancje prawne zmierzające do ochrony osoby i majątku dziecka, a także zapewni uznanie i wykonanie orzeczonych, w jednym z państw, środków na terenie państwa, w którym aktualnie będzie przebywać dziecko.

Organem Centralnym wyznaczonym w myśl art. 29 ust. 1 powinno być Ministerstwo Sprawiedliwości. Wnioski o uzyskanie informacji w myśl art. 34 ust. 1 powinny być przekazywane tylko za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości (art. 34 ust. 2).

Zgodnie z decyzją 2008/431/WE Rady Unii Europejskiej z dnia 5 czerwca 2008 r. upoważniającą niektóre państwa członkowskie do ratyfikacji powyższej Konwencji, należy także złożyć następujące oświadczenie: „Artykuły 23, 26 i 52 Konwencji pozostawiają Umawiającym się Stronom pewien stopień elastyczności w celu stosowania prostego i szybkiego reżimu uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych. Zasady wspólnotowe przewidują system uznawania i wykonania, który jest co najmniej tak korzystny, jak przepisy ustanowione w Konwencji. W związku z tym orzeczenia wydane przez sąd jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, w zakresie spraw odnoszących się do Konwencji, są uznawane i wykonywane w Rzeczypospolitej Polskiej w drodze stosowania odpowiednich wewnętrznych przepisów prawa wspólnotowego”.

Konieczne będzie także złożenie zastrzeżenia przewidzianego w art. 55 Konwencji odnośnie do właściwości organów polskich do podejmowania środków w zakresie stanowiących majątek dziecka nieruchomości położonych w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 55 ust. 1 lit. a) oraz nieuznawania odpowiedzialności rodzicielskiej lub środka, który byłby nie do pogodzenia ze środkiem podjętym przez organy Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do tego majątku (art. 55 ust. 1 lit. b).